

Broj 58, Godina XV, 2 januar 2024 godine

Dragi čitaoci, želimo vam srećnu Novu 2024 godinu!

Sa ponosom vam predstavljamo 58-i broj "Sirijusa". Sa ponosom jer je rad "Potraga za svetlošću" jedno pravo malo umetničko delo. Sa ponostom jer ni ostali radovi ne zaostaju po kvalitetu. Tu je i nastavak obimnog rada o vodi, odnosno njegov drugi deo.

**Na kraju nisam mogao da odolim iskušenju i ne dodam jedan tekst pesme i muzičku numeru...
Uživajte...**

Sadržaj:

- [58-1 VODA - Jača od kamena i od čelika \("Voda" – Deo II\)](#)
- [58-2 Vavilonska kula](#)
- [58-3 Urednikov dodatak čitanju rada "Vavilonska kula"](#)
- [58-4 Hiram i izgubljena reč](#)
- [58-5 Pozdrav braći iz Kragujevca...](#)
- [58-6 Potraga za svetlošću](#)

58-1 VODA - Jača od kamena i od čelika

(“Voda” – Deo II)

ZIDARSTVO I PRONALAZAŠTVO

Ktesibije Aleksandrijski ili **Ctesibius** (*grčki*: Κτησίβιος) (285. pne.–222. pne.) je bio [starogrčki izumitelj](#) i [matematičar](#) iz [Aleksandrije](#).^[1] Napisao je prve rasprave o komprimiranom zraku i njegovoj upotrebi za [sisaljke](#) ili pumpe (pa čak i za [top](#)). Njega se smatra ocem [pneumatike](#). Niti jedno njegovo delo nije sačuvano, već o njemu saznajemo od drugih starogrčkih naučnika.

Otkrića

Ktesibije Aleksandrijski je verovatno bio prvi upravitelj [Aleksandrijske biblioteke](#). Malo se zna o njegovom životu, a puno više o njegovim otkrićima. Iako su sva njegova dela izgubljena, grčki matematičar i pronalazač Ktesibije i danas slovi kao "otac pneumatike". Rođen u Aleksandriji kao sin brijača, već odmalena je pokazivao dar zapažanja za zakonitosti [fizike](#) i [mehanike](#). Igrajući se, ispustio je [olovnu](#) kuglicu kroz usku [cijev](#), pri čemu je naglo istisnuti vazduh proizveo glasan [zvuk](#). Ktesibije je zaključio kako je vazduh takođe stvar, sa svojom [elastičnošću](#), i na toj je činjenici kasnije temeljio svoje pronalaskе. Svoj je rad izložio u delima „*O pneumatici* i *Memorabilijama*“, svojevrsnoj zbirci svih svojih istraživanja.

Ktesibije Aleksandrijski ili **Ctesibius** (*grčki*: Κτησίβιος) (285. pne.–222. pne.) je bio [starogrčki izumitelj](#) i [matematičar](#) iz [Aleksandrije](#).^[1] Napisao je prve rasprave o komprimiranom zraku i njegovoj upotrebi za [sisaljke](#) ili pumpe (pa čak i za [top](#)). Njega se smatra ocem [pneumatike](#). Niti jedno njegovo delo nije sačuvano, već o njemu saznajemo od drugih starogrčkih naučnika.

Otkrića

Ktesibije Aleksandrijski je verovatno bio prvi upravitelj [Aleksandrijske biblioteke](#). Malo se zna o njegovom životu, a puno više o njegovim otkrićima. Iako su sva njegova dela izgubljena, grčki matematičar i pronalazač Ktesibije i danas slovi kao "otac pneumatike". Rođen u Aleksandriji kao sin brijača, već odmalena je pokazivao dar zapažanja za zakonitosti [fizike](#) i [mehanike](#). Igrajući se, ispustio je [olovnu](#) kuglicu kroz usku [cijev](#), pri čemu je naglo istisnuti vazduh proizveo glasan [zvuk](#). Ktesibije je zaključio kako je vazduh takođe stvar, sa svojom [elastičnošću](#), i na toj je činjenici kasnije temeljio svoje pronalaskе. Svoj je rad izložio u delima „*O pneumatici* i *Memorabilijama*“, svojevrsnoj zbirci

Za vreme dok je radio kao brijač otkrio je, vrlo domišljato, ogledalo koje se lako nameštalo sa protivtegom. Njegovo poznato otkriće su i [hidraulike](#) ili [hidraulički instrument](#), za kojeg se smatra da je prethodnik modernih [orgulja](#). Isto tako je vrlo poznat po svome [vodenom satu](#) ili klepsidri, koji je bio u upotrebi sve do 17. veka,

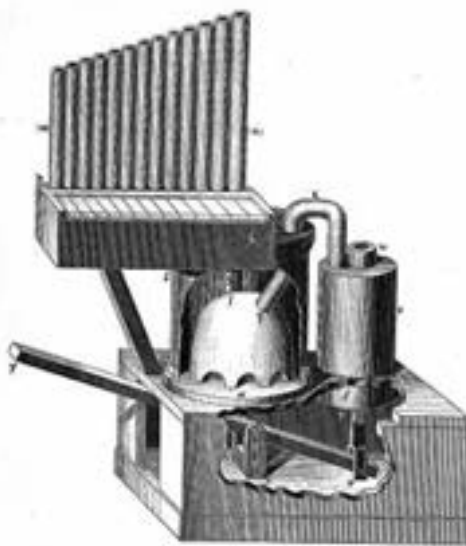
kada je nizozemski fizičar Hristian otkrio sat sa klatnom. Opisao je prve pumpe, koje su stvarale mlaz vode ili dizale vodu iz [bunara](#). Njemu se pripisuje i otkriće sifona ili savijene U cevi.

Ktesibijevi rukopisi nestali su u požaru čuvene [Aleksandrijske biblioteke](#), no zahvaljujući istoričarima tog doba, [Filonu](#), [Vitruviju](#) i [Heronu](#), dostupni su opisi njegovih [izuma](#). Nalazimo tako opise pumpi, hidrauličkih orgulja, [katapulta](#) na komprimovani vazduh, vodenog sata, te preteče dvostepenih vatrogasnih pumpi.

Prikaz [vodenog sata](#) kojeg je napravio Ktesibije Aleksandrijski u 3. veku pne.

Među najzanimljivijima svakako je [klepsidra](#), [vodeni sat](#), koji je bio najtačnija naprava za merenje vremena sve do 17. stoljeća. Stalno kapanje vode podiže plovak koji povezan s [mehanizmom](#) brojanika pokazuje vreme. Na sličan način kasnije su konstrusani i neki jednostavniji modeli vodenih pumpi. Vredno je spomenuti i vodene orgulje – *hidraulis*. Vazduh komprimovan pomoću vode prolazio je kroz cevi instrumenta i proizvodio tonove od izrazito mekih do onih snažnih i jakih. Ovakve orgulje su u starom Rimu dugo vremena korištene tokom velikih proslava.

Vodne [orgulje](#) ili *hidraulis*

Iako su prvi mehaničari uživali priznanja vladara naklonjenih umetnosti, Ktesibije je živio izuzetno skromno, potpuno predan svom radu. Njegovi pionirski izumi zaslužno ga svrstavaju u sam vrh najznačajnijih drevnih pronalazača.¹²

Oko 1500. godine pre Hrista egipatski je dvorski službenik Amenemhet, sudeći po natpisu na njegovu grobu, izumeo vodeni sat ili klepsidru. Iz njega bi oticala voda pa bi opadanje... njenog nivoa pokazivalo koliko je proteklo vremena.

Pomeranjem je sata verovatno upravljao plovak koji je tonuo dok je voda oticala kroz rupicu na dnu. Na plovak se verovatno nadovezivala poluga koja je pokretala kazaljku. Izlisanost cevi što su se spuštale u okno upućuje na zaključak da se rezervoar u njemu punio svakodnevno.

Grčki je svet imao i rafiniranije vodene satove, na primer onaj što ga je napravio izumitelj Ktesibije Aleksandrijski oko 270. godine pre Hrista. Kod njega je oticanje vode, precizno upravljano pipcima, pokretalo raznovrsne automate pa su u njima zvonila zvonca, gibale se lutke i cvrkutale ptice – bio je to verovatno prvi sat s kukavicom!

Takvi su satovi bili naposljetku korisni sveštenicima, koji su morali znati koje je doba noći kako bi se obredi i žrtvovanja u hramovima mogli obaviti u pravom trenutku. Najstariji sačuvani vodeni sat potiče iz doba vladavine Amenhotepa trećeg (početkom 14. veka pre hrista), a pronađen je 1905. godine u fragmentima, u hramu Amona-Ra u Karnaku.

Vodeni su satovi u Starom svetu postali standardno sredstvo za merenje vremena, a u Kini su se pojavili u šestom veku pre Hrista. Oni su bili svakodnevni prizor u mnogim gradovima pa tako i u Atini, gde su pronađeni ostaci »gradskog sata« napravljenog oko 350. godine pre Hrista.

O tome kakav su utisak ostavljali ti vodeni satovi uvelike nam govore stari pisci, koji u različitim kontekstima spominju njihovu primjenu. Tako je Platon, pišući oko 360. godine pre hrista za pravnike rekao da ih "goni klepsidra... nikad da predahnu".

Taj je sat čak počeo uticati i na književnost. “Dužinu tragedije”, jadao se Aristotel, “ne bi trebalo suditi klepsidrom... nego onim što spada u radnju” Očigledno je gledavanje na sat već uveliko vladalo životom.

Vodeni je sat još vredniji zadatak našao u sudnici, gde je strankama određivao koliko smeju govoriti. Ako bi se govor morao načas prekinuti, na primer zbog uvida u spis, izlazna bi se cev začepila voskom, a odčepila tek kad bi govornik nastavio. U sportu se po njima, na rimskim igralištima, određivao pobednik trka.

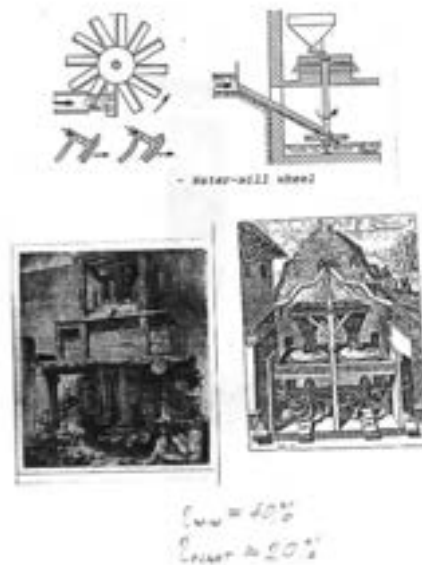
KORIŠĆENJE ENERGIJE VODENOG TOKA

Pumpe za podizanje vode na veće visine i potom za navodnjavanje koristile su se u Egiptu. Po dostupnim literaturnim podacima za njihov pogon korišćene su vodna kola, a mnogo kasnije vodenična kola. Vodenična kola i prve vodne turbine na reakcijskom principu pronalazi Ktesibijev učenik, Heron Aleksandrijski.

Uređaj za podizanje vode pokretan vodenim tokom, Filon Vizantijski 3 v. p.n.e.

Vodna kola zadžala su se veoma dugo, a naročito su usavršavana u srednjem veku. Jedno od najvećih građeno je u Škotskoj, sa prečnikom 21.3 m a najsnažnije od 300 kWu 90 -im godinama 19-og veka na reci Narvi. Preteča vodnih turbina je vodenično kolo sa slobodnim mlazovima, poznato u Evropi kao bugarsko, tursko i balkansko kolo. Iz Mesopotamije su ga preneli Krstaši. To pokazuje da su osim zlata i dragocenosti koje su donosili Krstaši u Evropu oni su i pomogli tehničko-tehnološki razvoj Evrope.

Prikaz vodeničnog kola

Postoji zapis iz 1205 godine na arapskom jeziku u kom su opisane vodenice na reci Tigru. Ovo kolo je stiglo i preko Severne Afrike i Španije, a preneli su ga Mavri. Razlika između vodnih i vodeničnih kola je što je u ovim drugim voda dovođena zatvorenim cevima, a zatim za to vreme veliki pritisak je u malznici prevođen u veliku brzinu strujanja. Tako jr omogućeno da se ista snaga postiže sa znatno manjim dimenzijama, jer je i brzina obrtanja bila značajno veća. Stepem korisnosti im je dupliran, sa 20% na 40%.

Vodenica u Srbiji iz 19-og veka.

Reference poglavlja II

1. [Encyclopaedia Britannica](#) "Greek physicist and inventor, the first great figure of the ancient engineering tradition of Alexandria, Egypt."
2. ↑ Romina Dražić: " Ktesibije", [1], Nova Akropolanova, www.akropola.com, preuzeto 22. veljače 2020.

Landels J.G.: "Engineering in the ancient world", 1978., publisher=Univ. of California Press
Lloyd G.E.R.: "Greek science after Aristotle", 1973., publisher=Norton, New York
Vitruvius [2] "The Ten Books on Architecture", 1914., publisher=Harvard University Press, Cambridge
Stefon, Matt (30. 4. 2020). „[Solomon](#)”. Encyclopedia Britannica. *Pristupljeno 29. 11. 2020.*
„[Holy of Holies](#)”. Encyclopedia Britannica. *Pristupljeno 29. 11. 2020.*
„[Temple of Jerusalem](#)”. Encyclopedia Britannica. 17. 9. 2020. *Pristupljeno 29. 11. 2020.*
Pruitt, Sarah (10. 1. 2014). „[Fate of the Lost Ark Revealed?](#)”. HISTORY. *Pristupljeno 29. 11. 2020A*
Lovett, Richard A.; Hoffman, Scot (21. 1. 2017). „[Ark of the Covenant](#)”. National Geographic. *Pristupljeno 29. 11. 2020.*
Shabi, Rachel (20. 1. 2005). „[Faking it](#)”. the Guardian. *AA**Pristupljeno 29. 11. 2020.*
3. Lj. K., A. G. Development of Hydraulic Turbines in the World with a Review of the Water Power Industry in Yugoslavia, Invited paper 15 IAHR Symposium, vol. 3, pp. U1.1 –U1.37, Belgrade. 1990.
4. A. G., Lj. K., Razvoj vodnih turbina i hidroenergetike u Srbiji, Monografija - Vek Elektrike, urednik Mr R. Ivanković, Beograd 1993., str 144-153

3. Lj. K., A. G. Development of Hydraulic Turbines in the World with a Review of the Water Power Industry in Yugoslavia, Invited paper 15 IAHR Symposium, vol. 3, pp. U1.1 –U1.37, Belgrade. 1990.

4. A. G., Lj. K., Razvoj vodnih turbina i hidroenergetike u Srbiji, Monografija - Vek Elektrike, urednik Mr R. Ivanković, Beograd 1993., str 144-153

58-2 Vavilonska kula

1. *A beše na celoj zemlji jedan jezik i jednake reči.*
2. *A kad odoše od istoka, nađoše ravnicu u zemlji senarskoj, i naseliše se onde.*
3. *Pa rekoše među sobom: „Hajde da pravimo ploče i da ih u vatri pečemo.“ I bjehu im opeke umjesto kamena i smola zemljana mesto kreča.*
4. *Posle rekoše: „Hajde da sazidamo grad i kulu, kojoj će vrh biti do neba, da stečemo sebi ime, da se ne bismo rasejali po zemlji.“*
5. *A Gospod siđe da vidi grad i kulu, što zidahu sinovi čovečji.*
6. *I reče Gospod: „Gle, narod jedan, i jedan jezik u svih, i to počеше raditi, i neće im smetati ništa da urade što su naumili.*
7. *Hajde da siđemo i da im pometemo jezik da ne razumeju jedan drugoga što govore.“*
8. *Tako ih Gospod rasu odande po svoj zemlji, te ne sazidaše grada.*
9. *Zato se prozva Vavilon, jer onde pomete Gospod jezik cele zemlje, i odande ih rasu Gospod po svoj zemlji.*

Samo devet stihova iz jedanaestog poglavlja Knjige postanja nas obaveštava o jednom od najdramatičnijih biblijskih događaja, a čije posledice osećamo i dan danas. Iz tih devet stihova vidimo, pojednostavljeno, da su se ljudi služili jednim jezikom, da se barem deo populacije nastanio u zemlji senarskoj, potom da su otkrili kako od gline da prave cigle, osnovali grad i započeli izgradnju kule u svoju slavu. Bogu se to nije dopalo, pa učinio da niko nikog ne razume. Tako su nastali različiti jezici.

U desetom poglavlju, dakle onom koje prethodi priči o kuli, navodi se tablica naroda. Za nas su interesantni potomci Hama, drugog Nojevog sina. Tačnije njegov unuk Nimrod (ili Nevrod, kako stoji u Daničićevom prevodu):

1. *Hus (Hamov sin, Nojev unuk – prim.aut.) rodi i Nevroda, a on prvi bi silan na zemlji,*
2. *beše dobar lovac pred Gospodom, zato se kaže: dobar lovac pred Gospodom kao Nevrod*
3. *A početak carstvu njegovu beše Vavilon i Oreh i Arhad i Halani u zemlji Senaru.*

Priča o Vavilonskoj kuli i navodi o Nimrodu imaju dva interesantna poklapanja: Nimrod je bio prvi silan na zemlji, dakle prvi veliki vladar i to u zemlji senarskoj gde je bio veliki grad i gde su stanovnici pokušali da podignu kulu do nebesa.

Opravdanost pretpostavci da je Nimrod bio vladar koji je pokrenuo izgradnju vavilonske kule daje Josif Flavije u svojim Judejskim starinama. On produbljuje priču i dodaje nove elemente. Bog je zapovedio ljudima da se naseljavaju po čitavoj zemlji, ne da se tiskaju u

jednom gradu. A sve to kako ne bi došli u iskušenje da u toj gužvi ne zameću kavgu međusobno i počine greh pretpotopske civilizacije. No, ljudi predvođeni Nimrodom, našli su da je potčinjavanje Bogu običan kukavičluk. I zato sazidaše grad i počeše zidati kulu koja bi bila toliko visoka da bi dosezala do nebesa i bila spas ljudima ako naiđe novi potop.

No, ovde ću da stanem sa navođenjem priča i izvora o Vavilonskoj kuli i njenim graditeljima. O tome možda u nekoj drugoj instrukciji. Sada imamo dovoljno elemenata da se pozabavimo jednim misaonim eksperimentom. Koristeći poznavanje istorije, za koju kažu da se ne ponavlja ali da se rimuje, kao i ljudske prirode, probajmo da zamislimo šta se možda desilo u zemlji Senarskoj.

Ljudi su došli iz pravca severnih planina. Snegom pokrivene padine Ararata, na čijem vrhu se nalazila Nojeva barka, su daleko iza njih. Polako su otkrivali i naseljavali doline plodonosnih reka zemlje senarske. Pored reka nastajala su naselja šatora od kostreti i životinjske kože. Ljudi su sa sobom nosili pretpotopska znanja. Počeli su da obrađuju zemlju i umnožavaju krda pripitomljenih životinja. Živeli su u rodovima i plemenima koja su predvodile poglavice – najposobniji među njima.

S vremenom, pod pekućim suncem, primećeno je kako se blato na obalama reka suši i stvrdnjava. U koju bi svrhu moglo poslužiti ovako transformisano blato? Dosetljivost je proradila i neko je predložio izradu koševa od pruća koje bi zatim oblepili osušanim blatom. Nastavljajući sa eksperimentima, odustali su od kostreti i koža, nalazeći u pruću i blatu materijale za izgradnju koliba. Otkrili su da su ovakve kolibe trajnije i čvršće od privremenih šatora, koji su od tada ostali u upotrebi samo za periode nomadskog života.

U potrazi za stabilnošću i sigurnošću, obrada zemlje je narod podstakla da osnuju trajna naselja. Nedugo zatim, došlo je do otkrića: mešanjem gline sa slamom mogao se stvoriti materijal koji bi se zatim oblikovao u cigle kvadratnog oblika. Ovakve cigle, nakon pečenja, postajale su tvrde i izdržljive, idealne za izgradnju domova i skladišta za prikupljenu hranu. Međutim, nije se stalo na tome. Povremeno bi iz zemlje izvirala neka crna, masna supstanca, poznata kao bitumen, koja je, kada se nanese između redova cigala, osiguravala veću čvrstinu konstrukcije. Uz ovu inovaciju, kuće od cigala i bitumena zamenjivale su kolibe od blata i pruća, transformišući pređašnje male i raštrkane naseobine u uredna sela sa čvrsto sagrađenim domovima i pratećim zgradama.

Sa širenjem naselja i rastom njihove populacije, težina dužnosti plemenskih starešina je rasta. U znak priznanja za breme odgovornosti koje su nosili na svojim plećima, oni su uživali privilegiju da svoje porodice smeste u domove koji su se, po veličini i ugledu, izdvojili od ostatka sabraće. Takve kuće, proširene i ukrašene sa većom pažnjom, ne samo da su služile kao dom, već su odslikavale položaj koji su starešine zauzimale u društvenom mozaiku njihove zajednice.

Ne behu samo cigle ono što je iz veštih ruku grnčara izniklo iz gline; i fino oblikovano posuđe krasilo je njihove trpeze. No, raspodela rada bila je odraz specijalizacije: dok su jedni marljivo obrađivali zemlju, drugi su, veštinu grnčarstva dovodeći do savršenstva,

izrađivali sudove i figure. Pored plodnih obala, ribari su nitima svojih mreža ispisivali priču o životu na vodi, doprinoseći tako mozaiku zajednice. Razlike u svakodnevnim poslovima postepeno su se istakle, tkajući složenu tkaninu socijalnih struktura, u kojima su oni istog zanata, u zajedničkom trudu i razgovoru, pronalazili razumevanje dublje nego što je to bilo moguće sa ostalima.

Jedno naselje u zemlji senarskoj se posebno izdvajalo. Bilo je vrhunac majstorstva i razvojne strategije, nadmašilo je ostale svojim blagodatnim položajem i umećem njegovih stanovnika. U toj kolevci civilizacije, uzdigao se Nimrod - od samog rođenja predodređen da izazove sudbinu. U burnim mladim danima, njegov buntovnički duh već je obećavao buduću veličinu, a njegovo ime odzvanjalo je kao simbol prkosa. U društvu odabranih vršnjaka, potomaka najodanijih pratilaca njegovog oca - vladara, Nimrod se neprestano suočavao sa divljim zverima koje su vrebale iz okoline, štiteći naselje koje je svakim danom sve više cvetalo pod njegovim budnim okom.

To naselje, opkoljeno plodnim zemljištem i usrdnim radom njegovih stanovnika, preobrazilo se u pravi grad - veličanstvenu oazu napretka i civilizacije. Kada je Nimrod nasledio oca i postao vladar, njegove lovačke ekspedicije su prerasle u simbole prestiža i moći. Njegovi verni saputnici, nekad lovci, sada su postali elitni čuvari, garda koja je negovala istu strast prema avanturi i slobodi.

Lov je postao ritual, izraz zadovoljstva više nego neophodnosti, dok su gradske zidine svedočile o Nimrodovoj želji za dominacijom i kontrolom. On se smestio u divovsku kuću, vladarsku palatu, okruženu nešto skromnijim, ali ipak veličanstvenim domovima za svoju gardu, udaljen od vreve običnog života, sakriven iza visokih zidova koji su odsecali vođinu enklavu od ostatka grada.

Zidovi koji su kasnije ogradili ceo grad bili su monument Nimrodove vlasti i ambicije. 'Sazidati' u njegovom slučaju značilo je naložiti, a realizaciju su preuzeli sami građani. Šapati o nezadovoljstvu i otporu protiv ovog prisilnog truda proklizavali su kroz ulice, ali

bilo kakav bunt bio je lako ugušen pod budnim očima i čvrstim kopljima Nimrodove odabrane garde. Oni su osiguravali da vladareva volja bude izvršena do poslednje cigle.

U bujanju Nimrodovog grada, množina ruku i umova stvorila je preobilje proizvoda koji su nadilazili svakodnevne potrebe. Uskoro, kao reke koje se slivaju u more, tako su i okolna sela strujala u grad, dovodeći svoje izaslanike da u mestu gde zanatstvo cveta i trgovina širi, razmenjuju plodove svoga truda za gradske delikatese.

Tako je na zamahu ovih tokova trgovine nikla pijaca, kao mesto gde se susreću i spajaju, gde se rađaju prvi trgovci, majstori prodaje. Pod Nimrodovim okom i kopljem njegove garde, koja je čuvala red i mir, trgovina je prosperirala. U veku bez novca, deo dobiti trgovaca odmeravan je u zrnju i plodu, u tkivu i alatu - danak u naturi, danak vladaru.

Za trgovce, ovaj običaj nije bio breme, već prihvatljiva cena za prosperitet u senci moćnog poglavice. I dok su njihovi džepovi postajali sve teži, rastao je i jaz među staležima: zemljoradnicima, čije su brazde krčile put životu; zanatlijama, koji su umećem oživljavali materiju; trgovcima, mostovima među svetovima; i konačno, gardi, čije koplje i štit behu stubovi Nimrodove vlasti.

Trgovačko umeće ovog novog sloja gradskih tajkuna bilo je jednostavno: otkupljivali su jeftino, a prodavali skupo, tako se još više bogateći. Osetivši zov potrebe, običan građanin često se nalazio u stisku nemaštine, te se zaduživao kod bogatih sugrađana. Veze krvi i plemenskog jedinstva, koje su nekada vladale, bile su sada daleka prošlost; neizmireni dugovi vodili su do gubitka krova nad glavom ili, još strašnije, do gubitka slobode.

Uprkos teškoćama kroz koje su pojedini prolazili, rast grada i bogatstvo njegove elite nisu znatnije stagnirali. Nimrodov uticaj, sada ne samo kao poglavice već kao vladara prve velike države u zemlji Senar, prelivao se daleko izvan gradskih međa, obuhvatajući okolna naselja i manje gradove. Međutim, njegova duša bila je nemirna, jer svo bogatstvo i moć koje je sakupio nisu uspjeli da utole njegovu žeđ za većim. Žudeo je za veličinom koja bi bila neosporna, za vlašću koja bi svakom pokazala domet njegove slave.

I tako je zamislio kulu, ambiciozan spomenik koji bi se uzdizao do samog neba, visoko iznad svega što je ljudsko oko moglo zapaziti. Ovo čudo arhitekture ne bi imalo drugu svrhu osim da odzvanja Nimrodovom silom, da bude beskrajan monument njegovoj vlasti, kula koja bi se usekla u obzor i šaptala o njegovoj slavi svakom prolazniku, bilo da je to običan seljanin ili strani kralj.

Okupivši građane u senci palate, pod zaštitničkim pogledom svoje vojske, Nimrod je progovorio sa visine svoga trona. Uputio je reči i ka slobodnim ljudima i ka onima obeleženim okovima ropstva, prozborivši o strahoti potopa koji je već jednom ogolio svet. Njegova reč zvučase valjano: na ravnici Senara, bez ijednog uzvišenja, život njihov bio bi najizloženiji u slučaju provale novih voda. Namera mu beše čvrsta - zidati kulu višu od Ararata, kula koja bi svojim vrhom milovala sama nebesa i utočište postala narodu.

Pojedini glasovi ustajali su, sećajući se Božjih obećanja, govoreći o dugi kao znaku večnog zaveta - novih potopa neće biti. Drugi, pak, osporavahu mudrost njegove zamisli, sumnjajući u trajnost materijala; cigla od blata ne može izdržati bes vodenih nevolja. No, Nimrodova garda, kao mračna sila koja brani njegovu volju, osigurala je da oni koji su sumnjali postanu prvi u redu za robovski trud. Jednom ućutkani, ostatak građanstva je bez protivljenja prihvatio zadatak, pristavši da sazida kulu čiji će vrhovi doticati samo nebo.

Nimrod je izdao ukaz: svaki stanovnik grada treba da posveti deo dana težačkom radu na kuli, a zatim da se vrati u životnu užurbanost svojih zanata i poslova. Ipak, taj drugi deo dana, koji je bio ostavljen za lične potrebe, često je bio samo produžetak iscrpljenosti. Poljoprivrednici, zanatlije, trgovci – svi su bili uhvaćeni u mrežu Nimrodove misije, koja je s veličinom kule stiskala grad sve teže.

Nimrod je, dobro upućen u potencijal lukavstva i odugovlačenja, postavio nadzornike da osiguraju napredak radova, a njegova garda – uvek prisutna, uvek nadmoćna – obezbeđivala je red i tišinu poslušnosti. Tako je, u simbiozi straha i moći, temelj za kulu bio položen.

Dok su sezone prelazile jedna u drugu, kula je polako rasla, a u gradu se širilo nešto što nije moglo da bude ugrađeno u zidove: socijalno raslojavanje. Radnici, umorni od dvostrukog tereta, osećali su kako im snaga bleđi, dok su se police skladišta hrane i druge robe sve više praznile. Hrana je postajala sve ređa, grnčarija sve ređe izrađivana, a tržišta sve tiša. Glad je krenula da kuca na vrata, a dužnici su se nalazili na putu prema ropstvu, sa svojom slobodom kao zalogom.

Kako je jaz među staležima postajao dublji, tako je i jezik, koji je nekada sve njih ujedinio, sada počinjao da izgubi svoju moć spajanja. Razumevanje se razbijalo kao svetlost kroz prizmu, a svaka grupa nastojala je da brani svoje interese, sve dalje od ostalih. Nimrod se povukao u samoću svoje vlasti, posmatrajući grad sa ivice obzorja, gde su samo njegovi pogledi mogli dostići vrh kule, dok je njegov narod, ostavljen da se bori sa sve većim nedaćama, samo mogao da naslućuje njegovu daljinu.

Postepeno, kao što se senka produžava u zalazak sunca, tako su i radovi na kuli stagnirali. Uzdizanje kule je odzvanjalo Nimrodovim nestrpljenjem. Svako kašnjenje u izgradnji izazivalo je dodatni pritisak na radnike, koji su se već gubili u tami svoga zamora i bola. Nezadovoljstvo među njima raslo je kao korov u napuštenoj bašti.

S obzirom na to da se kula uspinjala oblacima, opasnosti su se množile. Smrt je postala još jedan radnik na građevini, nenasitna u svojoj žeđi za životima. Ali čak ni žalosne pesme za onima koji su izgubili živote nisu bile dovoljne da omekšaju Nimrodovo srce. On je, u tiraniji svoje vizije, osudio na smrt radnike koje je označio kao mrzovoljne, podižući time spomenik svoje bezosećajnosti.

Ta surovost bila je poslednja kap koja je prelila čašu gorčine. Pobuna je eksplodirala kao oluja koju dugo vreme niko nije video na horizontu. Vođeni besom i očajem, radnici su se okrenuli protiv svojih nadzornika, one koji su im zadavali naređenja, i obrušili se na njih sa plamenom odmazde. Garda je pokušala da se uzdigne kao bedem oko Nimroda, ali gnev naroda je bio kao vatra koja gori u suvom šumarku – nepredvidiv i razoran. Urušili su zidove koji su čuvali vladara od sveta koji je stvorio. Od tog dana gubi se svaki trag Nimrodu.

Sa krajem kule, koja se srušila pod teretom ambicije, došao je i kraj gradu. Strukture koje su držale njegov život počele su da se krune kao listovi u jesen. Oni koji su dotada bili vezani lancima ropstva ili obaveza, sada su se osetili slobodnim i u tom novostvorenom oslobođenju, krenuli su putevima koji su ih vodili prema četiri vetra, ostavljajući iza sebe samo prašinu i odjeke njihovih koraka.

Bog nije morao da silazi i pomuti zidarima jezik. Bilo je dovoljno jedno tehnološko otkriće, slobodna volja i nezajažljiva ambicija moćnika.

I.J. MKU, PL Nemanja

58-3 Urednikov dodatak čitanju rada “Vavilonska kula”

U ovom broju Sirijusa imate priliku da pročitate odličan tekst našeg brata I.J. pod naslovom [“Vavilonska kula”](#). Ukoliko ste već pročitali taj rad, jasno vam je ko je i kako gradio ovu kulu. Ukoliko niste pročitali tekst, vratite se nazad i najpre pročitajte [”Vavilonsku kulu”](#), pa tek nakon toga nastavite sa čitanjem ovog dodatka...

Siguran sam da niste čuli za sledeći tekst pesme koja govori o Vavilonskim robovima. Tekst pesme ide ovako:

Reke Vavilona

*Kraj reka Vavilona smo sedeli,
Da, plakali smo kad smo se setili Ziona.*

◦

*Kad nas je bezbožnik,
bacio u ropstvo,
Tražio je od nas da pevamo,
A kako da pevamo Božju pesmu,
u tuđini?*

◦

*Dozvoli da reči naših usta,
i misao našeg srca,
budu dostojne Tvog pogleda,
Ovde, noćas.*

◦

*Kraj reka Vavilona smo sedeli,
Da, plakali smo kad smo se setili Ziona.*

o

*Kraj reka Vavilona (tamnih suza Vavilonskih),
Smo sedeli (moraš da pevaš pesmu),
Da, plakali smo (povaj pesmu ljubavi),
Kad smo se setili Ziona (da da da da da),
Kraj reka Vavilona (grubih komadića Vavilona),
Smo sedeli (čuješ plač ljudi),
Da, plakali smo (potreban im je njihov Bog),
Kad smo se setili Ziona (oh, imajte snage),
Kraj reka Vavilona.*

(<https://lyricstranslate.com...>)

Ovaj tekst nam je pročitao brat I.S. u okviru diskusije nakon što je čuo rad "[Vavilonska kula](#)". Jedan drugi brat (po dužnosti u loži zadužen za muziku) po završetku rada nam je pustio da čujemo i muzičku numeru iz koje potiče tekst ove pesme. Evo linka na tu numeru na YouTube-u:

<https://www.youtube.com/watch?v=GHDVErAq19A>

Većina prisutnih, među kojima je i moja malenkost, po prvu put u životu smo ovu muzičku numeru spojili sa prepevanim tekstom pesme i Jevrejima koji su bili porobljeni. Veoma zanimljivo saznanje ...

58-4 Hiram i izgubljena reč

Reč je moralna pouka Slobodnog Zidarstva. Dati reč, dati zakletvu ćutanja, graditeljsku obavezu za nastavak Gradnje je naš put od smrtnog ka besmrtnom. Primena životne mudrosti je ključ Besmrtnosti čoveka koji teži Bogu. Naše tri inicijacije su projekcija sunca tokom dana. Učenik je sunce na jutarnjem Istoku, RA. Pomoćnik je na dnevnom, južnom suncu koga su Egipćani zvali AHATHOOR (tron Horusa). Majstor je večernje sunce na zalasku, on umire za ovaj svet, noseći želju za Rečju i silazeći u onostrano, u podzemlje. Kefra, buba koja kotrlja sunčev disk kroz noć, vodi Majstora Masona ka dubokom duhovnom probuđenju, tražeći reči od večnog Duha, od ADONAJA.

Veliki kralj Solomon je gradeći Hram dostojan Tvorcu shvatio nemogućnost neposvećenih da gradnju učine harmoničnom, delotvornom. Hiram Abif iz Tira, najbolji arhitekta i graditelj tog vremena bi pozvan i odazva se želji Solomona. U Svetom pismu se kaže: “ i posle car Solomon pozva Hirama iz Tira. On bejaše sin jedne udovice iz plemena Neftalimova...”

Hiram je odmah uredio radove i odnose u gradnji Hrama. Podelio je radnike u tri razreda: ŠEGRTE, KALFE i MAJSTORE. Taj autoritet svi prihvatiše i zavlada mir i sloga na gradilištu. Hiram je uveo za svaki razred znake, reči i gestove po kojima su se članovi međusobno prepoznavali.

Moleći se svakodnevno Večnom Tvorcu, Hiram je čuvao Reč svojih predaka, duhovnih. Reč koju je Avram primio od Boga čuvana je i zavet se održavao. Reč je čuvao u Tišini,

jer Prva Inicijacija koju je primio bila je Tišina. Dobivši Reč, dobivši Tajnu, branio je Tišinom. Sever je strana Tišine. Stoga se i u Bratskom lancu ćuti. Dugo ćutanje i među nama kruži Reč. Reč zaveta i osećanja da među prisutnom Braćom kruži Reč našeg pramajstora, graditelja Hirama.

Primena životne moralnosti je ključ Besmrtnosti čoveka koji teži Bogu. Zidanje je završetak Hrama koji je zidan Kralju Univerzuma kao najveća dužnost, ili još više od toga, privilegija, koju je dugovao svom Bogu, svom rodu, samom sebi. Nasuprot tome, nemarno vođenje života čoveka vodi u prozaičnu Smrt, prazninu zbog neiskorišćene mogućnosti za duhovni Rad. Nestrpljivi radnici su poremetili harmoniju gradnje, njihove težnje da nezasluženo, pre svog vremena na silu dobiju Reč od Majstora Hirama dovele su do zločina. Tražili su Reč pre svoje duhovne spoznaje. Nezasluženu Reč od Hirama nisu dobili, zbog njihovog greha mi i danas, po duhovnoj i vremenskoj vertikali tragamo za izgubljenom Rečju.

“Prvobitna Sveta Reč Majstora Zidara ostaje neizgovorena, Reč je izgubljena, ali je svi mi revnosno tražimo.” cit Danijel Ligu - Rečnik slobodnog zidarstva.

Masonsko učenje se ne može shvatiti olako, ozbiljnost sistema i rada je jasna već i samom Učeniku. Stečeno znanje ne može mirovati, čovek - večiti Učenik mora da shvati svu suptilnost svakog simbola, da svaki deo učenja doživi, proživi i ispolji kroz sebe.

Mason stupa u Ložu obučen u crno, to je njegova Tišina, slavi se Veliki Arhitekta koji je sve stvorio po svojoj pravednosti. U starom Egiptu taj znak je pripisan detetu u Lotosu, bebi zvanom Harpokrat, to je dete tišine, a ono samo je bilo simbol najviše duhovne spoznaje i Svetosti.

Znanje je najautentičnije i realno ljudsko blago, jer je to Svetlost, a neznanje je tama. Znanje je osnova razvoja ljudske duše. Odmah po rođenju, duša čoveka je “tabula raza”, prazna tablica ili neispisani list hartije, koji nema saznanja, ali predstavlja seme koje će proklijati, rasti, i postati biljka, odnosno drvo. Primanjem Reči, otelotvoruje se obećanje od Boga čoveku da kao jedino duhovno biće stupa na scenu života. Učenje odlikuje ljudska bića i učenjem se čovek uzdiže i penje ka nebu.

U središtu moćne Reči simbola znanja je hebrejsko slovo JOD, ono je koren svih slova, i koren svih stvorenih božanskih emanacija, ono je konkretna emanacija suzama u Loži. A sam JOD je okružen zrakama svetlosti.

Podsećajući se stalno svog puta, posvećenici nikada ne zaboravljaju sopstvenu Inicijaciju. Velika Reč, Originalna Reč je duhovna spona sa Heksagramom, pečatom Solomonovim i štitom Davidovim. Dva isprepletana trougla Uzdižući i Silazeći na kome se nalazi osam slova koje je Veliko ime Boga.

- Jao neka je onima koji su iskvareni ljubomorom i sebičnošću.
- Jao onima koji izvrću dobro i zlo dajući im naizgled suprotni smisao.
- Užas je ako se lažno tama naziva svetlošću a svetlost tamom.

- Obmana je pad.
- Vidite Braćo, ime Boga je neopisivo, jer nije ništa drugo do ceo Univerzum.
- U početku beše REČ.
- I REČ beše sa Bogom.
- I REČ beše BOG.

VNLS

Prava i potpuna Loža "Knez Mihailo"

Na Orijentu Kragujevca Zimski semestar 6023 G.I.S.

Ja, S.M. MKU , skromni Sin udovice iz plemena Neftali.

58-5 Pozdrav braći iz Kragujevca...

Nadam se da neće zvučati akademski neodmereno, Slobodnozidarski ishitreno, ili, pak, dodvornički/neiskreno, ako kažem da je večerašnji rad/Agape svečana trpeza organizovana povodom proslave 10-ce postojanja ove PL"KM" svojevrsni sadržajno osmišljen Slobodnozidarski događaj.

Događaj koji : znači -zračí.

S poukom - porukom.

Informiše-sugeriše-promoviše rad Slobodnih Zidara u prostoru i vremenu.

S posebnim osvrtom na razvoj Slobodnog Zidarstva u Kragujevcu, staroj prestonici Srbije/gradu u kojem je kroz ozračje Liceja začel Univerzitet Srbije.

Gradu, kolevcí vojne industrije poznatom diiljem regiona i na globalnoj mapi sveta.

Gradu automobilske industrije - "Zastavi" ispred číje kapije se na jarbolu viorilo 78.zastava, zemalja, u koje je izvozila automobile.

I da ne dužim.

S pozivom na onu Njegoševu: pokoljenja djela sude...i, J.J.Zmaja: gde ja stadoh ti produži...nadam se da će generacije Slobodnih Zidara koje dolaze/naši potomci, znati/hteti/umeti da cene rad svojih predaka, i, da nastave s Gradnjom još humanijeg Hrama čovečnosti.

Slobodni Zidari/preci koji su se preselili na Večni Istok, nisu "umrli" dok ih se sećaju Slobodni Zidari, njihovi, potomci...

Neka Mudrost vodi našu Gradnju, neka je Snaga izvede - Lepota upotpuni.

Na kraju, ali, ne i po važnosti, ja tvoj Brat, koji je svedok tvoje Gradnje u PL"KM" od unošenja Svetla, do danas, kada kao MUVN VNLS Srbije, i prvi ČS PL"KM" zajedno sa Starešinstvom/Braćom iz ove PL, i cele Obedijencije i VSS na čelu sa VMS Grand komanderom Bratom Draganom Đurićem, obeležavate 10-cu postojanja PL"KM", bratski vam se zahvaljujem na gostoprimstvu.

Brat, S. Ć. O. M.K.U. PL"ĐV"

"Većiti učenik škole života"

58-6 Potraga za svetlošću

Ako tragamo za svetlošću, da li to znači da smo u mraku?

Ako smo rođeni u mraku otkud znamo šta je svetlost?

Ako nam je mrak normalno stanje, šta će nam svetlost i zašto bismo je tražili?

Otkud znamo da se nećemo sapslesti o nešto, ako, onako slepi, bauljamo po tami?

Da nećemo udariti u nekog takođe slepog, što poput nas traga za svetlošću.

Možda ćemo čuti glas koji će reći: Idi tamo! Tamo je svetlost.

A tamo je provalija.

Potruga za svetlošću nije samo puklo traženje – već želja da se bolje vidi.

Najgore je biti u mraku, a sve oko tebe svetli.

I sunce i novogodišnje sijalice i neonske reklame i plamen omiljenog upaljača i sveće u crkvi.

Jer potraga za svetlošću nije stvar očiju nego duše.

Da li to znači da i slep čovek može otkriti svetlost?

Videti svet unutrašnjim vidom i sopstvenim srcem.

Tama je prijatelj samo u hodama i ubicama. A čovek stoji u njoj, prijatelj joj nije. I okreće se oko sebe, čekajući da se odnekud pojavi neka svetlost. Bilo kakva. Munja, iskra, svitac. Pseće oči. Nešto za čim bi mogao da krene.

Čovek koji ne vidi, nema stranu, ni uvis ni ispod, ni daleko ni blizu. Sve mu je tu, a sve nedohvatno. Tu su i hleb i kamen i jabuka i zmija i most i bezdan. I puka je sreća šta će ruka da mu uhvati.

Čovek u mraku je deo tame.

Postoji nešto možda jače i bitnije od potrage za svetlošću, a to je donošenje svetlosti. Svako od nas može da krene u potragu za njom, ali može li svako od nas da je pruži onima koji vaze za njom?

Kao što smo i mi iščekivali zoru, ne znajući gde je istok.

Jesmo li mi nekome istok?

I čekamo li negde u noćima, kada je mrak najgušći, da donesemo zoru?

Ne samo našoj Braći. Svima.

Da li nas to, što smo u masonima, obavezuje, ako ne kanonski, a ono, barem moralno, da donesemo jutro i drugima?

Kakav je to svet ako jedino mi vidimo istinu?

Traganje za svetlošću nije samo zbog sopstvene važnosti, želje za znanjem ili egoističnom prosvetljenošću. Traganje za istinom je želja da i druge obasjamo, jer Prometej nije zadržao vatru za sebe, već ju je dao ljudima.

Imamo li mi mesijanski zadatak?

Ili nemamo.

B.J. Niš